

Finnországi szaktanári tanulmányút

A Tempus Közalapítvány koordinálta Erasmus+ program keretében Márkusné Csíkos Ildikó és én, Nagy Piroska 10 napos finnországi szakmai tanulmányúton vettünk részt 2017.03.06-tól 03.15-ig.

A Koulutuskuntayhtymä Tavastia (Tavastia Oktatási Konzorcium) 6 egységből áll, ennek egyike a Hämeenlinnában lévő iskola, amely egy középszintű szakképző intézmény.

1. ábra A hämeenlinnai iskola főépülete

https://www.kktavastia.fi/materiaali/sites/16/KKTAVASTIA_Hattelmala.jpg

A finn tanulók tankötelezettsége 16 éves korig tart, majd két irányt választhatnak a diákok. Választhatják az általános képzést (hasonló nálunk a gimnázium), vagy szakmai oktatásban vehetnek részt. Mindkettő 3-3 éves, átjárhatóak és akár egyszerre is végezhetőek. Így a finn diákok 19 éves korukban érettségizhetnek. A korosztály 45%-a végez szakképző iskolákban, ahol 75 szakma közül választhatnak. Sikeres vizsgák után kezdenek el felsőfokú tanulmányaikat.

Finnországban egyre nagyobb hangsúlyt fektetnek az élethosszig tartó tanulásra, így a felnőttképzés egyre erősödik. A Finnországba migráltak szakmai képzése is fokozott hangsúlyt kap.

A Tavastia Oktatási Konzorcium 6 képzési területén 25 szakmát oktatnak a gimnáziumi képzés mellett.

Azok, akik nem tudnak, a szakmák közül választani-mert nem ismerik-, azok részt vehetnek az egyéves szakképzést előkészítő évfolyamon. Itt megismerik a különböző képzési területeket, ami segít nekik a választásban.

Ahhoz, hogy a kínált képzéseik megfelelőek legyenek, és folyamatosan fejlődjenek, szakmacsoportok figyelik az elvárásokat és javaslatokat tesznek a képzések fejlesztésére. A

szakmacsoportokban az adott szakterület elismert képviselői mellett üzemi szakemberek is részt vesznek, így biztosítva a képzés és a piaci elvárások összhangját.

A szakképzésben tanulók 180 kreditpont teljesítése után kapják meg a szakképesítésüket. Azok a tanulók, akik valamilyen tanulási nehézséggel küzdenek speciális, személyre szabott terv alapján folytatják a tanulmányaikat.

Szakmai oktatás

Az oktatás kis csoportokban történik, 10 főnél nagyobb csoportlétszámot nem láttam. A kalapos műhelyben a tanárnő egyetlen mesterképzésre készülő diákkal foglalkozott, ott egy fővel is indulhatott a képzés.

Az adott szakma legmodernebb gépparkja található a jól felszerelt tágas tanműhelyekben. A szakmai kompetenciák fejlesztéséhez minden gép és eszköz a rendelkezésre áll. Ámulatba ejtett a célgépek széles palettája mellett a gépek újszerűsége és karbantartottsága.

Könnyűipari szakmacsoport (Ruhások, Takácsok, Kárpitások, Kalaposok)

- **Tanárok**

2. ábra tanáriban

A tanárok egy-egy témakört tanítanak, melyeket elosztanak egymás között. Nincs rivalizálás, inkább jó együttműködést tapasztaltam közöttük. Folyamatosan tájékoztatják és segítik egymást. Meglepőnek találtam a tanárok és a diákok keddenkénti megbeszéléseit, ahol mindenkit tájékoztattak az aktualitásokról és a problémák megbeszélésre is volt mód. Itt mutattak be bennünket is a diákoknak.

- Munkaközösségi megbeszélés heti rendszerességgel
- Szakmacsoportos megbeszélések hetente
- Szakmai vezetővel személyes megbeszélések igény szerint

- Keddenként könnyűipari megbeszélés tanárok és diákok tájékoztatása, 20 percben a felmerülő problémák megvitatása

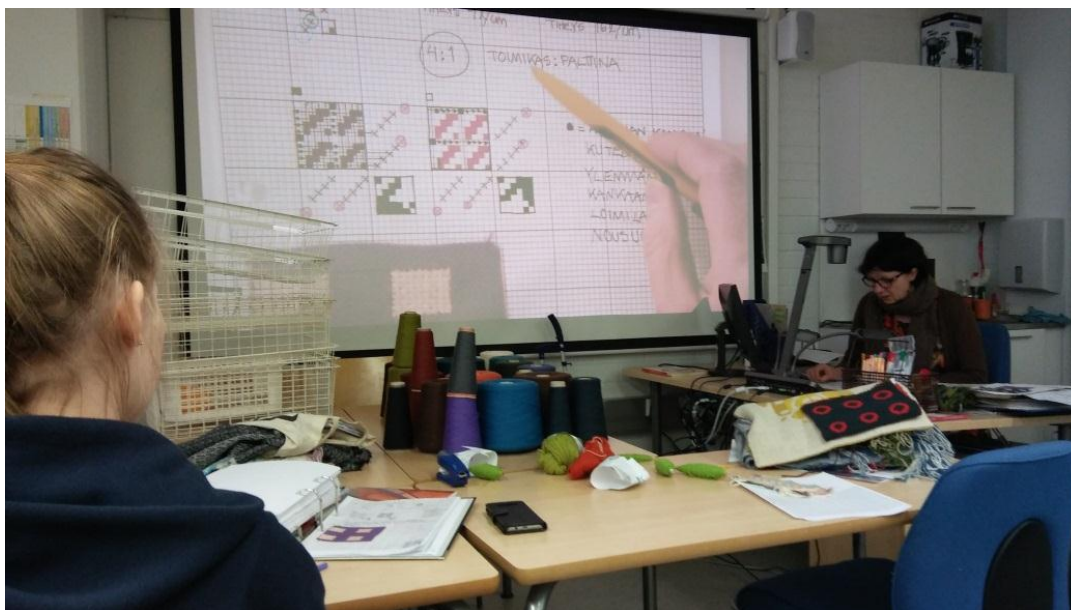
1

3. ábra Keddi megbeszélés

A tanárok minden segítséget megkapnak a megfelelő felkészüléshez és az oktatáshoz, szakkönyvek, folyóiratok és a termékek elkészítéséhez szükséges alapanyagok a rendelkezésükre állnak. Mindenkinek van iskolai mobiltelefonja, laptopja, a tanításhoz dokumentum kivetítőt, fénymásolót, nyomtatót használhat. Az órákra való felkészülést a tanműhely sarkában kialakított önálló iroda biztosítja, amely tágas és számítógéppel is ellátott. Az üvegfalon keresztül a tanár belátja az egész tanműhelyt, az ott folyó munkát.

Az oktatás kb. 20%-át teszi ki az elméleti képzés, ami szintén a tanműhelyben zajlik, nem külön osztálytermekben és ez nem frontális tanári munkát, inkább tematikus beszélgetést jelent. A dokumentum kivetítőn interaktív tanári vázlattal és a mintadarab megbeszélésével történik.

4. ábra Elméleti megbeszélés, szövetek készítése

Egy szövődei órán a takácsoknál voltunk (2. évf.), ahol a tanárnő egy kétrétegű szövetminta segítségével és kivetített kötésrajzzal magyarázta el a kötésszerkezet kialakítását. A diákokkal együtt - kérdez-felelek módszert alkalmazva - készítették el a szövőszék nyüstbefűzési és bordabefűzési sorrendjét. Ez alapján önállóan tervezik meg az elkészítendő mintadarabjukat, de természetesen a tanári segítséget időről-időre igénybe veszik. A gyakorlati kivitelezéskor az önálló munkavégzésen van a hangsúly. A tanárok egy-egy hibánál összehívják a tanulókat és magyarázattal, rávezető kérdésekkel segítik őket. A projektfeladatok kidolgozásával és megvalósításával szerezhetik meg az érték járó kreditpontokat és léphetnek tovább a következő feladathoz.

5. ábra Szabásminta készítés

- **Diákok**

Mindenki a saját tempójában haladhat. Mivel a tanulási folyamat projekt feladatok és nem tantárgyak köré rendeződik, fejlődik a kreativitásuk és a problémamegoldó képességük. Megtanulnak önállóan, de egymást segítve dolgozni. A tanár partnerként kezeli őket, ami nem okoz feszültséget a tanulás folyamatában.

6. ábra Hibajavítás, varroda

A tanulók vállalkozási kompetenciáját fejleszti, hogy külső megrendelőknek gyárthatnak termékeket. Természetesen a tervezéstől, a kivitelezésig és a költségek kiszámításáig mindent nekik kell elvégezni. Ezt az egyéni vállalkozás működtetéséhez fontos megtanulniuk. Mindezt fokozatosan tanulják meg. Az elsőévesek először csak az iskola üzletébe készíthetnek termékeket és ekkor még a tanárnő végzi a költségek kiszámítását. Így bárki megnézheti és megvásárolhatja ezeket a termékeket, ami sikerélményt és kritikát is jelent a tanulóknak.

7. ábra Technológiai sorrend megbeszélése

Külső helyszíneken is történik gyakorlati oktatás. Különböző oktatási helyszíneket látogattunk meg ahol a diákok képzése folyt. A végzősök és a felnőttek vizsgáztatása is ezeken a helyszíneken történik, ahol a vizsgabizottság tagjait a gyakorlati képzőhely vezetője,

az iskola szakoktatója valamint egy külső tag, aki az adott szakma elismert képviselője alkotja.

Óralátogatások

Részt vettünk több szakmacsoport óráján is. Legtöbb órát a varrodában töltöttük különböző csoportoknál, de voltunk a kárpitosok, kalaposok, takácsok óráin is. Megnézhettük, hogy a különböző korcsoportokkal, eltérő évfolyamos diákokkal hogyan foglalkoznak az oktatók.

8. ábra Kalaposoknál

Számomra a legérdekesebb a két szíriai migránsnak tartott óra volt. Mindkét tanulónő tanárként tevékenykedett Szíriában és 40 évnél idősebbek voltak. Az idegen kultúrák találkozása mellett az új munkamódszerekre való áttérést gátló beállítódást (a megszokottól eltérő tevékenység végzését) és a dinamikus sztereotípiákat (a beidegződött mozdulatok, melyek rutinná váltak és gondolkodás nélkül végezzük) is megfigyelhettem. A tanárnő nagy türelemmel és empátiával irányította a felnőttek munkáját. Többször elismételte és gyakoroltatta a helyes munkafogásokat, mozdulatokat.

A kárpitosoknál eltöltött idő is feledhetetlen volt. Részben azért, mert én is dolgoztam 10 évig kárpitosként és a mai napig vizsgáztatok kárpitos tanulókat. Módom volt beszélgetni egy mestervizsgára készülő felnőttel. A nyelvtudásom hiányosságából adódóan először nehezen indult a beszélgetés, de a szakmai hozzáértésünk kompenzálta ezt, és végül jól elbeszélgettük. A mestermunkáját készítette a hölgy. Nem tudott egy problémát megoldani, mely a minta és a kivitelezés összhangját érintette. A tanár tanácsára visszalépet egy lépéssel és először a kivitelezésre összpontosítva most egy semleges próba anyaggal dolgozott. Jól esett, hogy velem is átbeszélte a problémát.

9. ábra Kárpitosoknál

Külső képzőhelyek

- Jelmezkészítő és kölcsönző varroda

Fő profilja a jelmezek kölcsönzése, javítása, átalakítása. Rendszeresen fogadnak diákokat és adnak megrendelést az iskolának. Nemrégiben rokokó női ruhákat terveztek, amit a végzős diákok varrtak meg. Ottlétünkkor éppen a báli szezonra elkészült frakkokat szállította le az iskola és ezek átvétele zajlott. Mint megbeszéltük, ez a rendszer, ahogy a diákok felveszik a megrendelést és elkészítik, költségeket számolnak, számláznak kicsit hasonlít a nálunk is működő diákvállalkozásokhoz.

10. ábra Jelmezben

- Családi vállalkozás. Bérmunkába szabást, varrást vállaló varroda. Gépek felújításával, eladásával és kölcsönzésével is foglalkozik.

Magyarországról használt gépeket vásárol, amelyeket felújítanak, eladnak, vagy kikölcsönöznek.

Bérmunkában egy takarító cégnek szabtak munkaruházatot 550 db-os tételben. Ezeket a munkaruhákat is ők varrták. Kicsit rendezetlennek és zsúfoltnak tűnt ez a műhely. Látogatásunkkor egy diák velünk tartott, aki külső képzőhely választás előtt állt és most volt itt az első látogatása. Választás előtt a diákok elbeszélgetnek a vállalkozások vezetőivel és megnézik a gyakorlati helyszínt. Kölcsönös szimpátia esetén a tanuló hozzájuk kerül.

11. ábra Bérmunkába dolgozó varrodában

- Sérült emberek rehabilitációjával foglalkozó vállalkozás.

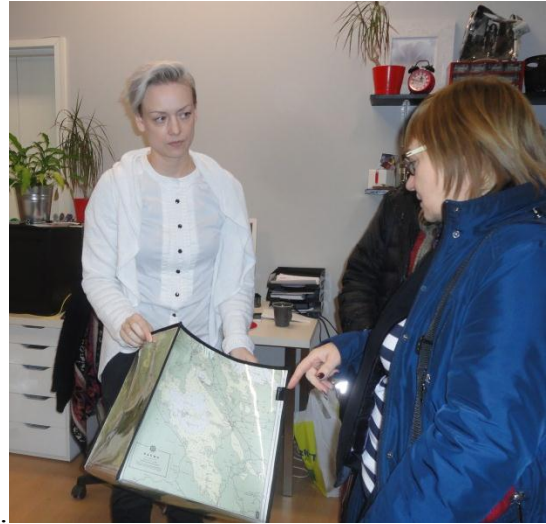
Itt a sérült embereknek adnak munkalehetőséget, kézműves termékeket állítanak elő. Hulladék anyagokból készítettek konyharuhákat, párnákat, kistáskákat, bevásárló szatyrokat. Az iskola diákjai tervezték meg a varrandó termékeket és készítették, szabásmintákat. Az iskola a hulladék anyagokból, cserébe válogathat saját részre, melyeket külső cégektől kaptak. Tetszett, hogy mások „megunt ruháiból” is készítettek termékeket, így nagy hangsúlyt kap a hulladékfeldolgozás. Ott jártunkkor a diákok tervei alapján régi farmerokból kötényeket készítettek. A megvarrt termékeket egy kisboltban árusítják, kefe és seprűkészítők munkáival együtt.

12. ábra Kötények

- Meglátogattunk egy kreatív stúdiót is. Ez egy friss vállalkozás volt, ahol az iskola pár évvel ezelőtt végzett diákja kasírozási és applikálási technikával ruházati és lakberendezési kiegészítőket gyártott régi térképek, újságok felhasználásával. Ő is fogad egy-egy hétre diákokat, így segít nekik megtanulni ezt a technikát. Nekem furcsa volt látni, hogy fiatalkori táskáinkat milyen művészien is el lehet készíteni.

13. ábra Kreatív stúdióban

- Egyedi tervezésű kiegészítős ruhákat, ruházati kiegészítőket készítő vállalkozó, aki ruhajavítást és átalakítást is vállal. Szülés után nemrég kezdett el dolgozni. Nagyon érdekes volt látni, hogy a természetesnek vette, hogy a baba is vele van egésznap. A vállalkozásában rajta kívül 2 fő dolgozik és diákok gyakorlati oktatását is vállalja. A tanárnő megbeszélte vele, hogy mikor tud fogadni ismét diákokat, és milyen feltételekkel.

14. ábra Vállalkozónál

Kulturális programok

Szabadidőnkben lehetőségünk nyílt ellátogatni több finn városba is. Ellátogattunk a helyi Marimekko üzletbe és megcsodáltuk a letisztult, egyszerű mintákat és modelleket. Sajnos az árak miatt csak- egy - egy bögrét vásároltunk.

15. ábra Marimekko üzletben

- **Helsinki**

Természettudományi Múzeum, A csend temploma (Kamppi Chapel), Hajókötő, Suomenlinna erődítmény, Belvárosi séta.

16. ábra Kamppi Chapel

- **Turku**

Katedrális, Fiatal művészek utcája, Aurajoki folyó hídjai, Vartiovuori Csillagvizsgáló, Luostarinmäki Skanzen, Szélmalom (Samppalinnan mylly).

17. ábra Művészeti kiállítás és a Katedrális

- **Tampere**

Näsinneula kilátótorony, Katedrális, Finlayson Templom, Művészeti múzeum, Belváros kézműves műhely

18. ábra Katedrális

- **Hämeenlinna**

Häme Castle, Parola tank múzeum, Fiatal művészek kiállítása, Skanzen, Kilátó

19. ábra a Skanzen környéke

Összegzés

A finnországi tanulmányút pozitívan hatott rám. Személyesen is megtapasztalhattam, hogy miért élenjáró a finn oktatás. Ez a képzési rendszer előtérbe helyezi a fejlett tudás, a kreatív gondolkodás és a szakmai tapasztalást, ami segít a diákoknak kreatívan gondolkodni. Önbizalmat ad a tanulóknak, fejleszti a szakmai kompetenciáit és önismeretét. A vállalkozóvá válást támogatja. Mind módszertanilag, mind szakmailag sokat profitáltam ezen az úton és igyekszem minél jobban beépíteni tapasztalataimat az oktató munkámban, a diákokkal való kommunikációmba.

Nagyon megszerettem ezt az országot, a finn embereket, a kultúrájukat. Az emberek környezettudatossága és egymásiránti toleráns viselkedése, nyugodtságuk példaértékű.

A tanulmányút során kolleganőmmel sokat nevettünk, beszélgettünk, ami lelkileg feltöltött és emberileg közelebb hozott bennünket. Örülök, hogy részt vehettem ebben a programban.

20. ábra Márkusné Csikos Ildikó és Nagy Piroska